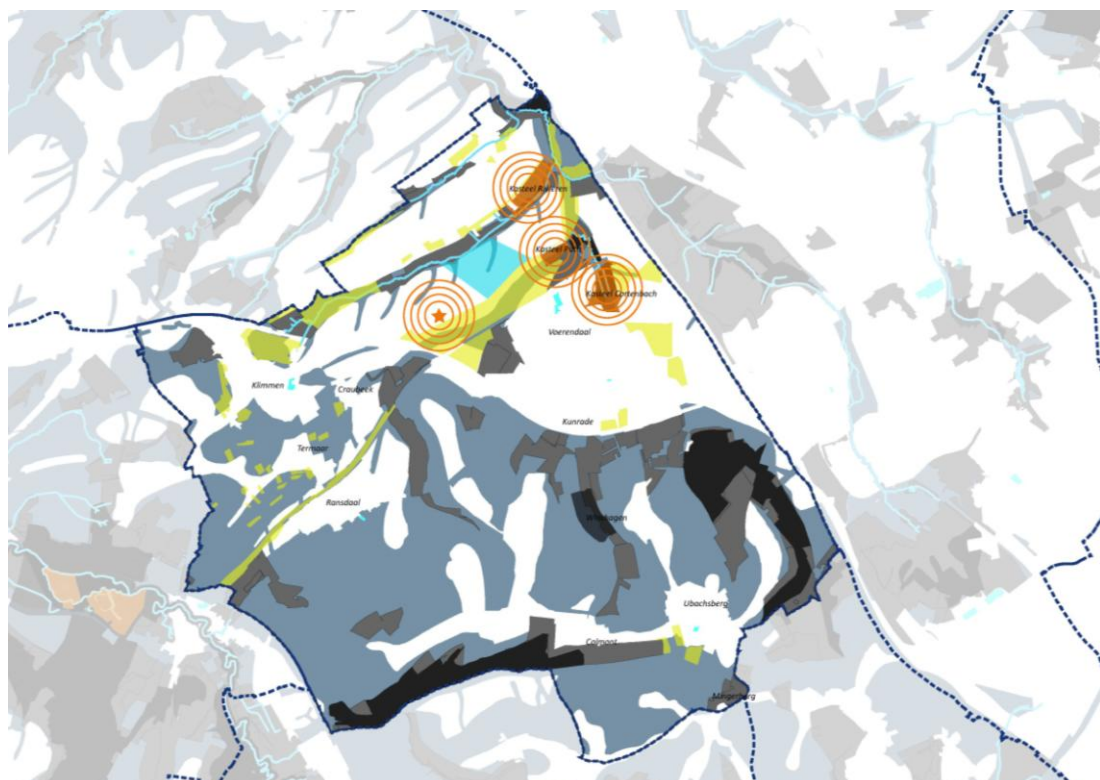

Notitie

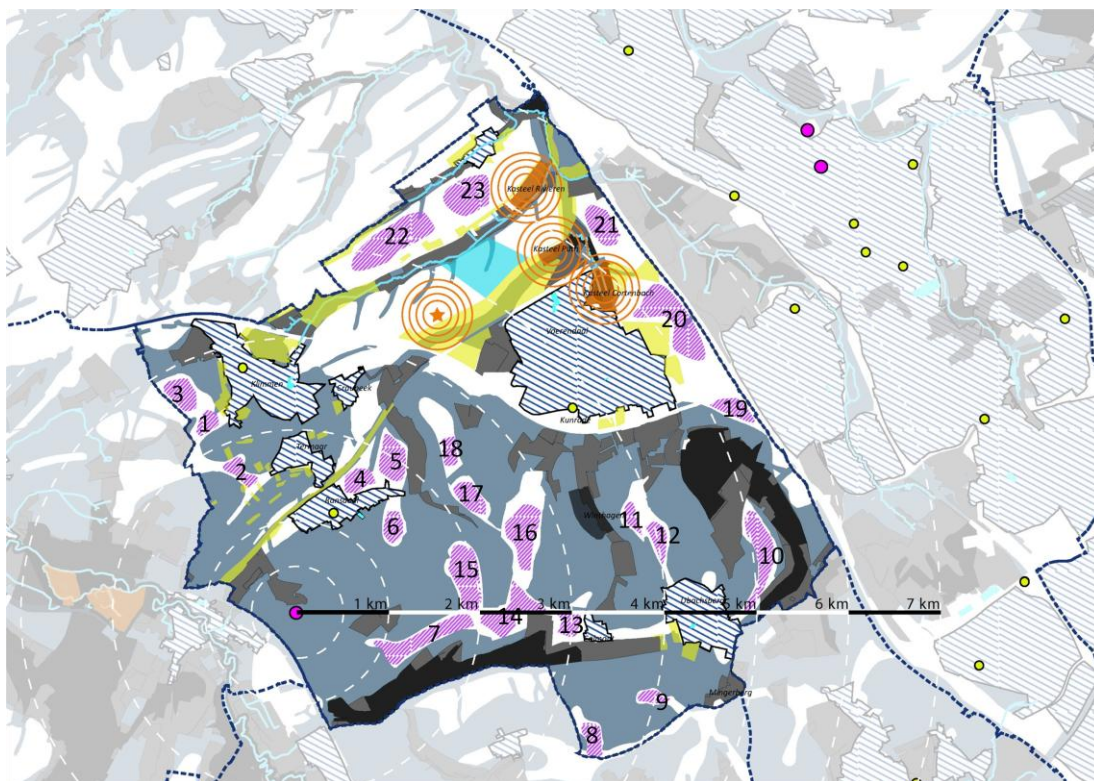
Project: Ruimtelijke afbakening zoekgebieden zonneweides
Projectnummer: NL VO-902.001
Opdrachtgever: Gemeente Voerendaal
Datum: 24 september 2019

Vanuit het RAK, het ruimtelijk afwegingskader grootschalige energieopwekking, is een kader gedefinieerd waarbinnen, onder voorwaarden, de plaatsing van zonnepanelen in het buitengebied mogelijk is. Dit kader is vertaald in de hieronder afgebeelde kaart van de gemeente Voerendaal.

De uitwerking van het RAK op het kaartbeeld van Voerendaal. Voor de gekleurde gebieden geldt sowieso het 'nee, tenzij'-principe en voor de witte gebieden in beginsel het 'ja, mits'-principe.

De witte plekken op bovenstaande kaart, voor zover gelegen binnen de gemeente Voerendaal, betreffen die plekken waar potentie aanwezig is om op basis van het 'ja, mits'-principe een zonneweide te realiseren. De witte plekken bestaan in Voerendaal enerzijds uit de kernen waar zonnepanelen op daken geplaatst kunnen worden en anderzijds uit de plateaus in het buitengebied die op dit moment in agrarisch gebruik zijn. Zoals aangegeven op de kaart op de volgende pagina zijn in het buitengebied 23 gebieden aan te wijzen die mogelijk geschikt zijn als zoeklocatie voor zonneweides

Kaartbeeld van de gemeente Voerendaal met daarop de 23 locaties die in potentie in aanmerking komen als zoekgebied voor zonneweides en zodoende in beginsel onder het 'ja, mits'-principe komen te vallen.

Voor een nadere begrenzing van de zoekgebieden is de situatie ter plekke van de 23 potentiële zoeklocaties nader bekeken. De volgende overwegingen hebben meegespeeld bij de uiteindelijke afbakening van de zoekgebieden voor zonneweides:

- Gaan landschappelijke inbedding zonneweide en dorpsmanteling samen?
- Bepaalt de landschappelijke inbedding of het reliëf de zichtbaarheid van de zonneweide?
- Belemmert een landschappelijke inpassing van de zonneweide het aanwezige uitzicht?
- Leent het landschap ter plekke zich eerder voor een grootschalig of voor een kleinschalig opgezette zonneweide?

Hieronder volgt per deelgebied de bondige landschappelijke afweging die heeft geleid tot de uiteindelijk gekozen begrenzing op de kaart (los bijgevoegd) of het laten afvallen van een potentiële zoeklocatie.

1. Waalheimerweg

- Terrein ligt grosse modo vlak bovenop het plateau.
- Bewoners Schutteheiweg kijken tegen zijkant vanaf lagere positie dan wel circa gelijke hoogte. Bewoners Hellebeuk en weggebruikers onverharde veldwegen Emmabergweg en Hekerbiltjensweg zien de plek in de verte (tussen de 900m en 1,2km) aan de andere zijde van het dal liggen. Vanaf de doorgaande weg tussen Klimmen en Valkenburg is alleen het knikpunt in het reliëf zichtbaar.
- Gelegen direct langs Waalheimerweg, zodat weggebruikers hier tegen het zonnenveld aan kijken.
- Landschappelijke inpassing goed mogelijk door toepassing haag rondom zonnenveld. De zonneweide kan zo volledig uit het zicht blijven.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

2. Koulen

- Het terrein ligt tegen de flanken van een droogdal en op het westelijk ervan gelegen bolle plateau. De Walemerweg begrenst de zuidzijde, de Kinkersweg doorsnijdt het gebied en de Koulen begrenst het zoekgebied aan de oostzijde.
- Vanaf de Walemerweg en de Kinkersweg ligt het terrein richting Koulen dusdanig in het zicht dat het oostelijk gedeelte van het zoekgebied afvalt. Ook grenst het hier aan de bebouwing van Koulen, die als gevolg van de hoge ligging van het veld hun uitzicht kwijt zouden raken.
- Het westelijk deel van het zoekgebied is in de verte zichtbaar vanaf Koulen en Dolberg (beide op ca 250m afstand). Weggebruikers kijken vanaf de Walemerweg en de onverharde Kinkersweg tegen de zijkant van het zonneveld.
- Landschappelijke inpassing is goed mogelijk door toepassing van een haag rondom de zonneweide.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

3. Heek

- Vals plat gelegen plateau halverwege de helling tussen de Waalheimerweg en de Heek.
- Vanaf de openbare weg is het gebied nauwelijks te overzien. Uitzicht op de zoeklocatie is wel aanwezig vanaf de woningen aan de Schutteheiweg (ca. 400m). Ook vanaf de Hellebeuk, de Emmabergweg, de Hekerbiltjensweg en de Overheek is het gebied zichtbaar.
- Landschappelijke inpassing waarbij de zonneweide grotendeels onzichtbaar blijft, is niet mogelijk. Daarom is deze zoeklocatie niet geschikt voor een grootschalige ingreep als een zonneveld.

4. Spoorstraat

- Klein vlak plateau gelegen tussen de bebouwing van Ransdaal en de spoorlijn.
- De spoorstraat doorsnijdt de zoeklocatie.
- De aanwezige landschapselementen vormen een goede basis voor landschappelijke inbedding. Ook vanaf de Spoorstraat is een goede landschappelijke inbedding mogelijk.
- De zoeklocatie ligt geheel uit het zicht van woningen. Omliggende percelen kijken hoogstens tegen een landschappelijke inbedding van de randen van het terrein.
- Aan de zijde van het bebouwingslint Spoorstraat dient de knik tussen helling en plateau opgezocht te worden als begrenzing voor de zonneweide, maar ook hier is een zonneweide landschappelijk goed in te passen.
- Aan de zijde van de weg Termoores kan de perceelscheiding langs de weg worden opgezocht. Daarmee ontstaat landschappelijk gezien een goed afgebakende locatie.
- Kanttekening op deze zoeklocatie is wel, dat op dit moment een deel van het terrein in gebruik is als sportcomplex.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

5. Termoores

- Dit gebied betreft een plateau aan de weg Termoores, gelegen tussen twee droogdalen. Vanaf de Ransdalerweg kijk je over het droogdal van de Hoensbeek tegen het zoekgebied aan. Vanaf de Midweg kijk je er van afstand (500-900m) schuin op. Vanaf Termaar blokkeert de beplanting langs de spoorlijn het zicht grotendeels, maar mogelijk bestaat wel zicht op dit gebied vanuit de achtertuinen van hoog gelegen woningen aan de Termaar en Koulen. De afstand tot het zoekgebied bedraagt echter 700-1.300m. Mogelijk is dit zoekgebied ook deels zichtbaar vanuit het Ransdalerveld, alleen valt de locatie hier grotendeels weg achter de bebouwing en erfbeplantingen van de kern Ransdaal en de buurtschap Termoores.
- Aan de zijde van de weg Termoores is een goede landschappelijke inpassing mogelijk. Kanttekening is wel dat de woningen van de nrs 14, 40 en 45 vanaf de eerste (en evt tweede verdieping) uitzicht houden over de zonneweide. De praktische oplossing hierbij is het versterken van de landschappelijke inbedding van Termoores door het toevoegen van hoogstamfruitboomgaarden als bufferzone.
- Met een haagstructuur, eventueel aan de zijde van het droogdal van de Hoensbeek aangevuld met een graftbeplanting (op de helling buiten het zoekgebied) is de zonneweide goed in te passen.
- Conclusie: deze locatie is mogelijk (zeker als huisnr 40, die iig de huidige percelen laagstamfruit in eigendom heeft, zelf het initiatief tot aanleg neemt).
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

6. Ransdalerveld

- De locatie is gelegen op een plateau laag op de helling van het Ransdalerveld.
- De zoeklocatie ligt hoog genoeg om niet zichtbaar te zijn vanuit het dorp Ransdaal. Het gebied is wel als vlak zichtbaar vanaf het bebouwingslint van Termaar en Koulen op 1,3-1,5km afstand.
- Vanaf de Achtbundersweg is zicht op de zoeklocatie. Deze weg is slechts toegankelijk voor recreanten en agrarisch bestemmingsverkeer. De Akerweg kent dezelfde toegangsbeperking, maar doorsnijdt de zoeklocatie. Vanaf deze weg kijk je tegen de zijkant van de zonneweide. Vanaf de Ransdalerstraat en Karstraat is het zoekgebied kijk je alleen van schuin onder tegen de zijkant van het zoekgebied aan.
- De zoeklocatie is landschappelijk goed in te passen en op te delen in kleinere percelen passend bij de maat en schaalverhoudingen in het gebied, zodat het effect van het zonneveld op de landschappelijke karakteristiek beperkt is. De inbreuk op de landschappelijke beleving van het Ransdalerveld vanaf de omliggende wegen is daardoor beperkt.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezet zonneveld.

7. Schaapsdries-Heugde

- Grote zoeklocatie gelegen op een hoge rug van het eiland van Ubachsberg.
- De Heugdenweg en de Scheumerweg liggen aan de rand van de zoeklocatie en liggen deels lager. De Akerweg ligt op hetzelfde niveau aan de oostrand en de Achtbundersweg doorkruist het gebied. Beide wegen zijn echter beperkt toegankelijk.
- Het gebied is zichtbaar vanuit Elkenrade dat circa 8 meter hoger is gelegen, maar ook op circa 1,3km afstand. De potentie voor landschappelijke inbedding van de zijkant van het zoekgebied en de daar reeds aanwezige landschapselementen (zoals de bommenrij aan de Heugdenweg) zijn van dien aard dat een zonneweide grotendeels uit het zicht blijft. Ditzelfde geldt voor het op circa 2,2km gelegen bebouwingslint van Termaar en Koulen en de Keutenberg aan de overzijde van het Geuldal.
- Vanwege de hoge ligging van het zoekgebied, de deels lagere ligging van aangrenzende wegen, de reeds aanwezige windsingels op enkele fruitpercelen en diverse andere aanwezige landschapselementen, maakt dat een zonneweide hier goed is in te passen in het landschap.
- Aan de zijde van de hellingen van het Ransdalerveld dient daarbij een logische lijn aangehouden te worden op de overgang van de relatief flauwe helling naar de relatief steile helling.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezet zonneveld.

8. Eyserheide

- Het zoekgebied grenst direct aan de buurtschap Eyserheide en is gelegen op het plateau.
- Tussen Eyserheide en de Kamerbergweg ligt het plateau als de duidelijk herkenbare bolling tussen twee droogdalen. De bolling is duidelijk zichtbaar vanaf de Ribbelheideweg aan de westzijde van het zoekgebied.
- Het gebied is niet alleen zichtbaar vanuit de buurtschap, ook vanaf de tegenoverliggende hoogte, buurtschap Colmont, is het gebied in de verte (900-1000m) zichtbaar.
- Door het uitzicht vanuit de buurtschappen en de bolling van het terrein is het effectief te benutten en landschappelijk goed in te passen gebied beperkt van oppervlakte en ligt als een langgerekte strook midden op de bolling.
- Kanttekening is, dat het een relatief solitair gelegen locatie is in een verder open agrarisch en hellend gebied dat zich daarbinnen niet direct onderscheidt als plateau. Een dergelijke locatie is slechts te verkiezen indien de buurtschap de locatie omarmd en daarmee de complete kern van stroom kan worden voorzien, ofwel de zonneweide wordt integraal onderdeel van de dorpsgemeenschap.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

9. Mingersborg

- Zoekgebied gelegen op het plateau tussen de buurtschap Mingersborg en de Korenweg.
- Het gebied is niet alleen zichtbaar vanuit de buurtschap Mingersborg, maar ook vanaf de Achterweg (260m), vanaf Eyserheide (600m), vanaf Ubachsberg (630m) en vanaf Colmont (650m).
- Door de bolling van het plateau zal een deel van de zonneweide altijd zichtbaar zijn vanuit de omgeving, ondanks een landschappelijke inpassing.
- Hier speelt sterker nog dan bij Eyserheide de vraag of dit een wenselijke situatie oplevert indien de zonneweide geen binding krijgt met de aanliggende kern Mingersborg(/Trintelen).
- In beginsel is dit zoekgebied daarom landschappelijk niet te verdedigen en om die reden niet gehandhaafd op de kaart.

10. Daelsberg

- Dit betreft een enigszins achteraf gelegen plateau tussen de kern Ubachsberg en het Natura2000-gebied Kunderberg.
- Vanuit Ubachsberg en vanaf de aanwezige veldwegen kijk je tegen de zijkant van het zoekgebied. Alleen vanuit de hoogste verdiepingen van het ziekenhuis in Heerlen (op 1,5km) kijk je ook enigszins bovenop de zoeklocatie.
- Doordat vooral de zijkant zichtbaar is, is de zonneweide goed in te passen in het landschap en kan. Door te kiezen voor een (middel)hoge opstelling met eronder begrazing door schapen, wordt bijdragen aan verschraling van de bodem en een beperking van de uitspoeling van nutriënten naar het aangrenzende Natura2000-gebied. Ten bate van de biodiversiteit is het voorstel de individuele zonneweides in maat en schaal te laten passen binnen het omringende landschap.
- De locatie leent zich zowel voor een kleinschalige als een grootschalig opgezette zonneweide, omdat hier goede mogelijkheden bestaan voor landschappelijke inpassing en een ecologische meerwaarde te behalen is.

11. Bergseweg west

- Dit betreft een plateau gedeelte ten westen van de Bergseweg, de doorgaande weg tussen Voerendaal en Ubachsberg. De weggebruiker kijkt tegen de zijkant van de zoeklocatie.
- Slechts 1 woning heeft direct zicht op het terrein, te weten Bergseweg 85. Het gebied is verder niet zichtbaar vanuit de wijdere omgeving als gevolg van bomenstructuren en lager gelegen infrastructuur en bebouwing.
- Een zonneweide laat zich hier eenvoudig landschappelijk inpassen, met als aandachtspunt de woning aan de andere zijde van de Bergseweg. De Bergseweg is breed van opzet, zodat het uitzicht op Nuth en Hoensbroek behouden blijft en de horizon zelf over de landschappelijke inpassing van een zonneweide zichtbaar zal blijven in het wegbeeld.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

12. Bergseweg Oost

- Dit betreft het plateau gedeelte aan de oostzijde van de Bergseweg. Ook hier kijkt de weggebruiker tegen de zijkant van het zoekgebied.
- Hier geldt dat 2 woningen direct zicht hebben op het terrein, te weten Bergseweg 85 en 105. Daarnaast hebben de bewoners van enkele woningen aan de Vrenkeweg uitzicht op het plateau en kijken ze zo tegen de rand van het zoekgebied.
- Landschappelijk is een zonneweide hier goed in te passen. Het zijn vooral de manier waarop de beide woningen aan de Bergseweg worden ingepast die bepaalt of een zonnenveld uiteindelijk haalbaar is op deze locatie.
- De Bergseweg is breed van opzet, zodat het uitzicht op Nuth en Hoensbroek behouden blijft en de horizon zelf over de landschappelijke inpassing van een zonneweide zichtbaar zal blijven in het wegbeeld.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

13. Colmonterweg & 14. Stockveld-Vrakelberg

- Zoeklocatie 13 ligt aan weerszijden van de Colmonterweg bovenop de rug van het eiland van Ubachsberg en ten westen van de buurtschap Kolmont. Zoeklocatie 14 ligt in het verlengde hiervan aan weerszijden van de Heugdenweg.
- Bewoners en weggebruikers kijken tegen de zijkant van het zoekgebied.
- Doordat de weg hier midden over de rug van het plateau ligt is hier uitzicht naar beide zijden aanwezig, aan de noordzijde tot de lijn Hulsberg-Hoensbroek en aan de zuidzijde van de Vrouwenheide tot de Gulperberg.
- Omdat zich hier het zuid-limburgse landschap aan de weggebruiker ontvouwd is de aanwezige openheid dermate waardevol dat van een geschikte locatie voor zonnepanelen geen sprake is.
- Landschappelijke inpassing met behoud van uitzicht is niet mogelijk vanwege de voorzieningen ter beveiliging van de zonneweide. Daarom is deze zoeklocatie niet geschikt voor zonnepanelen.

15. Akerweg

- Het zoekgebied is gelegen op een in noordelijke richting afhellend plateau ten oosten van de Akerweg en grenst aan de zuidzijde aan zoekgebied 14.
- Het zuidelijk deel kent een sterkere hellingsgraad, waardoor je hier ook de zonneweide zelf ziet, hetgeen onwenselijk is.
- Het noordelijk deel ligt relatief vlak, waardoor je slechts tegen de zijkant aankijkt, die tevens goed landschappelijk inpasbaar is door het struinpad naar de Karstraat als grens te kiezen. Dit gebied is niet zichtbaar vanaf de Heugdenweg.
- De locatie leent zich alleen voor een kleinschalige opgezette zonneweide.

16. Karstraat zuid

- Dit zoekgebied valt min of meer samen met het terrein van een fruitteler (Koekoeksweg 1).
- Het plateau is nauwelijks zichtbaar vanuit de omgeving, zeker niet na landschappelijke inpassing.
- Vanuit Winthagen ligt het zoekgebied achter de knik in het reliëf, de overgang tussen helling en plateau, zodat je er vanuit het dorp alleen vanuit een lagere positie tegenaan kijkt.
- Een zonneweide laat zich op deze locatie landschappelijk eenvoudig inpassen.
- Tussen Gewandeweg, Midweg, Karstraat en het dal van Winthagen ligt een omvangrijk agrarisch complex dat verder niet doorsneden wordt door wegen. Het zoekgebied is hier onderdeel van, net als zoekgebied 17. Een groot deel van dit plateau heeft de karakteristieken van een plateau en is verder niet tot nauwelijks zichtbaar vanuit het omringende landschap. Daarom leent zich dit gebied grootschalige energieopwekking middels zonneweides.

17. Karstraat noord

- Zoekgebied gelegen tussen Karstraat en Midweg. Weggebruikers kijken vooral tegen de zijkant van het zoekgebied. Ook dit gebied valt voor een deel samen met de percelen van een fruitteler (Karstraat).
- Zoals de huidige windsingels aan de Midweg al duiden is een zonneweide hier na landschappelijke inpassing nauwelijks zichtbaar.
- Tussen Gewandeweg, Midweg, Karstraat en het dal van Winthagen ligt een omvangrijk agrarisch complex dat verder niet doorsneden wordt door wegen. Het zoekgebied is hier onderdeel van, net als zoekgebied 16. Een groot deel van dit plateau heeft de karakteristieken van een plateau en is verder niet tot nauwelijks zichtbaar vanuit het omringende landschap. Daarom leent zich dit gebied grootschalige energieopwekking middels zonneweides.

18. Midweg

- Ligt hellend plateau noordwestelijk van de Midweg.
- Vanaf de Midweg is op de horizon de hoogte van Hulsberg tot aan Brunssum zichtbaar. De weg is tevens net iets hoger gelegen als het plateau, zodat je over de zonneweide kijkt hetgeen in dit landschap met zijn openheid en uitzicht niet wenselijk is. Landschappelijke inpassing van een zonneweide biedt daarbij geen oplossing.
- In beginsel is dit zoekgebied daarom landschappelijk niet te verdedigen en om die reden niet gehandhaafd op de kaart.

19. Welterweg

- Agrarisch perceel gelegen tegen knooppunt Kunderberg in de A76/A79.
- De Welterweg maakt hier een ietwat curieuze Bocht waardoor een ellips vormig perceel is ontstaan.
- Hoofdinfrastructuur en grootschalige energieopwekking laten zich goed bundelen. Omdat het perceel door de Welterweg is afgescheiden van de Welterberg is een logische scheiding aanwezig tussen infralandschap en natuurlandschap. Een zonneweide is daardoor goed in te passen op deze plek.
- Het zoekgebied is hier weliswaar klein, maar het leent zich wel voor grootschalige energieopwekking in de vorm van een zonneweide.

20. Marenweg

- Betreft een vlak gelegen plateau tussen de A76 en de bebouwde komrand van Voerendaal.
- De Marenweg en de Cortenbacherveldweg vormen de zuidwestgrens van het zoekgebied, zodat de bebouwing op enige afstand is gelegen en tegen de zijkant van het zoekgebied aankijkt.
- Vanaf de A76 kijk je er deels tegenaan en deel bovenop.
- In aansluiting op de A76 als hoofdinfrastructuur is hier een logische bundeling met grootschalige energieopwekking mogelijk.

- Vanwege de bebouwing van Voerendaal is het voorstel het zoekgebied te beperken tot het gebied tussen de Marenweg en de A76, zodat een open tussenzone gehandhaafd blijft die als stedelijk uitloopgebied kan blijven fungeren.
- Een goed landschappelijke inbedding is hierbij noodzakelijk.

21. Steenenis

- Dit zoekgebied is gelegen tussen hoeve Steenenis, de A76, de spoorlijn en de bossen van de Cortenbacherbeek.
- Vanaf Hoeve Steenenis en de toegangsweg kijk je tegen het zoekgebied aan, net als vanaf het Rijwielpad Terworm, aan de andere zijde van de spoorlijn. Vanuit de trein kijk je bovenop het zonnenveld, terwijl je vanaf de snelweg alleen de zijkant ervaart.
- In aansluiting op de A76 en de spoorlijn als hoofdinfrastructuur is hier een logische bundeling met grootschalige energieopwekking mogelijk.
- In deze hoek tussen spoorlijn en snelweg is een zonneweide prima landschappelijk in te passen. Alleen de zijde van de hoeve vergt aandacht, omdat dit ook de zijde is, die vanuit de landschappelijke context beleefd wordt. Een inpassing met bijvoorbeeld hoogstamfruit is hier goed mogelijk.

22. Groeneweg & 23. Jan Peukensweg

- Zoekgebieden gelegen tussen Luiperbeek en Retersbeek op de hoogte tussen beide beken.
- Ondanks de lage ligging van het gebied tussen Voerendaal en Nuth is het zoekgebied vanuit het openbaar domein vooral zichtbaar vanaf de zijkant.
- De landschappelijke karakteristiek bestaat uit open agrarisch gebied op langgerekte hoogtes die worden geleed door hier parallel aan gelegen kleinschalige beekdalen met bebouwing.
- De aanleg van zonneweides in dit gebied leidt als gevolg van de noodzaak van landschappelijke inpassing tot een ongewenste geleiding van de langgerekte open agrarische gebruiksruimtes. Hierdoor ontstaat een inbreuk op de aanwezige kernkwaliteiten van het gebied.
- Beide potentiële zoeklocaties lenen zich daarom niet voor de opwekking van zonne-energie.

Opgesteld door:

bureau **VERBEEK**

ir. Martijn Blaas
landschapsarchitect